

Bécs, Kedden, December 9diken, 1823.

Török Biordalom.

A' Spectateur Oriental nevezetű Ujság egyik utóbbi számjában némelly észrevételeket közöl a' Törökök és Görögök között lévő háborúnak saját characteréről. A' nevezett Ujság szerint, semmi örvendetes kinézéselhet nem várhatnak a' Törökök ezen háborúban, 's azt kívált éppen nem, hogy annak egy hamar végét érjék. Ezen valóságos 's az Insurgensek reméységeinek hízelkedő rajzolat helyébe a' Görögök' brúsága, vagy az ő levelezőjökben uralkodó szakadás lelke más hamis híreket költ. Minden európai Ujságok, különösen pedig a' francziák oly forma levelekkel és tudósításokkal telnek-el Triestből, Livornóból, Corfuból, Zantéből és több helyekről, melyekben az Insurgensek részéről hatalmas védelmezési hadi munkálodásokról, népes Ármadák' formálásáról, 5, 6, 's több ezer főkből álló csapatok' felállításáról, a' görög tengeri hajósseregnek egybefüggő mozdulatiról, és nyert győzelmekről, mint meg annyi képzelt dolgokról nagyon szó. Egy a' hadi dolgokhoz igen jól értő férjfiú, ki a' történeteket huzamos ideig közelről szemlélte, és a' kinek neve, ha azt említenünk lehetne, már maga elegendő fontosságot adna beszédének, azt állítja, hogy mielőtt a' Törökök és Insurgensek között az egyenetlenségek beállottak, minden sok rérontás mellett is, egyenetlen egy történet sem esett olyas, se szárazon se vítézen, melyet, európai hadi módon száll-

ván, ütközethetne nevezni. A' Görögök háborúja védelmezési és Guerilla had, 's ennél fogva a' Portára nézve alkalmatlan és veszedelmes. De mire is akarják dicsekedésből ezen háborúnak természetét eltagadni? Mire Európát neveltséges mesékkel vakítani egy postanaptól a' másilig, a' helyett hogy ezen kemény és nyakas háborúnak valóságos históriáját, a' mennyiben t. i. azt, a' közléseknek felette bajos voltak miatt tehetjük, adnánk inkább tudtára?

Némelly észrevételeket tévén a' Spectateur Gouráról, ki az Áthenei fallegvárban az Elölélőknek boszszúságára határtalan hatalmat-gyakorol, Odysseusra tér, 's így szól ez alkalmatossággal: „Odysseus, ki igen ügyes férjfiú és derek Vitéz, Athenéhez közel egy hegyen táborozik. Valami 2000 embere van, kik hópénzeket hol kapják hol nem. Mikor az utolsó esetben vagynak, a' szomszéd vidékeket lepik-el, 's megesik rajtok olykor, hogy fűvet esznek mint a' Moreaiak. Ezen igen mértékletes élet móddal erőt vesznek ők a' Törökökön, a' kikt, bár magok is hozzá vagynak szoktatva a' mértékletességhez, de arra még is teljességgel alkalmatlanok, hogy az efféle szükségét, kivált hosszás ideig, eltűrhesék. Ezen környülállásnak lehet már főképen tulajdonítani, hogy illy sokáig tart az Insurrectio, bár mint óhajtsák is annak végét a' Görögök, 's bár mennyire módjokban legyen is annak bévégyése a' Törököknek. Ez a' háború nem egyéb portyászásnál, szüntelen egymást váltván

benne a' történetes egybecsapások, futások és visszatorérések. A' Görögöknek egy lovassok sincs. Ha a' török levasság elő áll 's rájok csap, azonnal futásnak veszik a' dolgot és eltűnnek. Hanem csakhamar rendbe szedik magokat újra a' tetőkön, vagy a' hegyeknek szorossain, hol jó formán tudják a' járást, 's az ellenség nem mehet utánok. 'S a' Törökök, minekutána darab ideig járnak a' kopár földet, hol semmit sem kaphatnak, kéntelenek odébb állani. Ekkor a' Görögök ismét eléjönnek, 's az egész dolgot újra kell kezdeni a' két ellenséges félnek. De bár mi pusztá legyen is körül-belől az egész föld, a' Görögök még is csak tudnak valami élelmet kapni; ellenben a' Törökök nem mozdúlhatnak, ha csak elegendő eleséget nem visznek magokkal. A' többek között különös hasznokra van a' Görögöknek ezen háborúban, melyet a' gyengébb rész visel az erősebb ellen, hogy a' sebes futásban a' legerősebb ló sem fog-lí rajtók. Odysszus maga is híres sebes futóságáról. Illy környüfállások között már igen sokáig tarthat ez a' háború, bár mint szenvedjen is miatta az egész környék 's bár mennyire megunták legyen a' lakosok; és sokkal több kárt vallanak benne a' Törökök kik mindent elveszthetnek, mint a' Görögök, kiknek nincsen mit elveszteniük. A' csatazások helyei olly tartományok, mellyekben az élelem szűk, csupán itt ott kapható és bizonytalan, a' föld merő hegy és völgy, és a' hol a' meggyőzetett fél csak névnel fogva győzttetik meg, megmentvén személyes függetlenségét, 's teljes reménységet nyervén iránta, hogy hazáját újra megláthatja, 's a' győztes hasonlóképen csupán nevezet szerint veszen győzedelmet, minthogy nem csak az a' dolog, hogy valamit elfoglaljon az ember, hanem inkább, hogy a' mit elfoglalt, meg is tarthassa. — A'

tengeren szinte így megy a' dolog. (A' mi itten következik, nem annyira a' tengeri hadat illeti, mint az Archipelagusi azon szigeteket, mellyeknek semmi védelmek és erősségek nincsen. Különben pedig általjában alkalmaztathatók az észrevételek a' tengeri hadra is. Mert tudnivaló, hogy az Insurgensek' könnyű- és gyújtó-hajóji többször tetemes kárt tettek a' török hajós seregben.) Mikor a' török Flotta megjelenik, futnak gyengébb helyezeteikből a' Görögök, 's olly helyekre veszik magokat, mellyeket erősebbeknek vélnek. Így történt p. o. hogy a' Myconii lakosok gyakran oda hagyák ezen szigetet, 's Ipsarába vándorlottak, nemkülönb a' Spezioták Hydrába, a' Syraiaik pedig Tinébo vevék magokat gyakran. Euböából elfutván, a' szomszéd szigeteken találtak menedéket; az Athe-neiek három ízben költözének Szalamisba és Aeginába, valamint az előtt a' Candiai Görögök a' szomszéd kősziklákra vevék magokat. Azon szigetekt is, mellyeken hasonló esetekben a' Moraiaik találtak menedékeket, nem egyebek az ő hozzájárulhatatlan hegyeiknél. Ezen hadat éppen nem lehet más háborúhoz hasonlítani 's a' t. — A' cikkely' vége felé úgy rajzoltatik le Maurocordato, mint olly férjfiú, ki legügyesebben vezérelhetette volna az Insurrectiót, ha sorsosai által tudták volna látni azon tulajdonságokat, mellyek ő benne talátnak Erdemeiről azonban, a' mint tudhatni, éppen más vélekedéssel vannak a' hadvezérek.

Spanyol Ország.

A' Marsal Moncey által béállított Barcelonai városi tanács igen alkalmas rendelkezést adott ki a' köz esendességnek fentarthatása végett. A' kávéházak 's egyéb közönséges helyek estveli tíz órákor bezarattatnak. Egy lakos sem adhat

szállást idegennek, a' nélkül hogy arról a' város illető fertályának Biztosát elébb ne tudósítaná. Egvik vagy másik Birónak engedelmé nélkül korcsmát senki sem tarthat, 's hazába köz bėjárást nem engedhet. A' ki éjtszakának idején köpenyegbe burkózva találtatik, gyanúsnek tartatik 's befogattatik. Azon törvénynek megtartása, melly a' tiltott fegyverek' hordozását tilalmazza, újra ajánlitatik. A' városon sok helyeken strázsa-szobák állitattak. Az uniformisznak 's más hatónai jeleknek viselése mind azoknak megtiltatik, kiknek az, a' város' általadatásakor Nov. 2d. köttetett szerződésnek 4d. és 7dik czikkelyeiben meg nem engedtetett.

Marsal Moncey tudtára adá az időközbeli városi tanácsnak, hogy Nov. 7d. a' francia seregek' Barcelonába való bemenetelének meginneplésére fényes Te Deum tartassék, 's a' város és a' játékszin közönségesen megvilágosíttassanak. Ezt a' városi tanács azon észrevétellel adá tudtára a' lakosoknak, hogy ámbár a' Marsal azokat kiknek ezen parancsolat' teljesítésében módjok ninesen, hényszeríteni éppen nem akarja; a' városi tanács mindazáltal reményli, hogy a' lakosok a' tiszti-hivatalok' hívansága szerint közönségesen meg fogják világosítani házaikat.

Az Echo du Midi becsmérélve említi a' Barcelonai Capitulatióra nézve, hogy abban Ferdinánd Királynak neve csupán egyszer fordul-éle, akkor is mintegy történetesen; ellenben a' pártosok' hasznai benne annál nagyobb tekintetbe vétettek.

Az Etoile Nov. 27d. következő tudósításokat közöl Madritból Nov. 20-dikáról: „Ő Felsége f. h. 19d. egy Decretumot bocsátott közre, mellynek értelme az, hogy mivel Ő Felsége, felséges eleinek V Filepnek és III Károlynak

példájokra, a' Státus' különböző Ministeriumait tökéletes egységbe kívánja hozni, erre nézve egy Státus-tanácsot állít-fel, mellyben mindenféle közönséges dolgok munkába vétessenek. Ezen tanácsban mindenik Miniszter jelentést teszen az ötöt illető dolgokról. A' Király maga hoz itten határozásokat, mellyek, olkikkal egyetemben egy jegyző-könyvbe irattatnak-bé. Ha pedig nem lenne személyesen jelen a' Király, akkor az első Státus-Miniszter visel előlülőséget, 's a' tanácskozás alá velt tárgyakról az Igazság-Minisztere viszi a' Protocollumot. — Ugyan ezen Decretumában következő rendel nevezi-ki Minisztereit Ő Felsége: Don Victor Saez, első Státus-Miniszter, vagy Titolnok; Don Garcia de la Torre, Igazság Minisztere; Don Jose Szan-Juan, Hadi-Miniszter; Don Maria Salazar, Tengeri-Miniszter; Don Juan d' Erro, Fináncz-Miniszter.

Midőn a' Király Szevillából Madritba utazott, alkalmatossága vala tapasztalni, mennyire ragaszkodik felséges személyéhez a' Papság. Mert mind a' mellett is, hogy ezen tiszteletes Rendet a' pártosok erősen pusztították, a' Szevillai és Cordovai Káptalanok, 's azon érseki és püspöki városok, mellyeken Ő Felsége keresztül ment, 12,000,000 Realból álló summa pénzt ajándékoztak Ő Felségének. 'S a' példát, kétségkívül az egész Monarchiabeli Clerus követni fogja.

A' Nov. 26dikai Moniteur szerint így ír a' Major-Generalis a' Hadi-Miniszternek Madritból Nov. 19dikén: „Szerencsem vagyon jelenteni Excládnak, hogy a' 2d. Armada- testbeli seregek Gróf Molitor Marsal' vezérlése alatt, f. h. 11d. az Alicantei erősséget, 's más nap magát az egész helyet elfoglalák. Azon seregeket, mellyek Peniscolat' szállották-meg, a' Gen. Chambo vezérlése alatt lévő spanyol seregek fogják felvál-

tani. Mindenek egész csendességben hajtattak végre. A' Marsal Úr f. h. 15d. tudta-meg, hogy a' Baleári szigetek Ő catholicus Felségének meghodoltak." — Gróf Guilleminot, Major-Generális.

Murciából, Nov. 8d. így írnak ezen dologról: Az Alicantei nagy erősség Carthagena' példáját követé, 's az onnek általadatásakor kötött Conventiónál fogva hófolt-meg, mellynek czikkelyei a' következők: 1) Torrijos és Sanchez Generálisok, 's a' kezek alatt lévő Carthagena'i őrizet-sereg, valamint szintén ezen városnak lakosai, 's minden benne tartózkodó személyek, meggyőztetvén a' felől, hogy Spanyol Országban nincsen többé constitutiós Igazgatás, Ő catholicus Felségének tekintetét készek megismerni. 2) Carthagena városa és erősségei a' spanyol Király Oct. 3d. költ Decrétumának értelméhez képest, ezennel Ő legkeresztyénibb Felségének, Ferdinánd Király Ő Felsege szövetségesének seregeire bízattatnak, mellyek azokat ennek nevében el is foglalják. 3) A' Nemzeti Militziák, minekutána fegyvereiket 's köntöseiket a' város magazinumaiba leraknák, honjokba vagy a' hol lakni akarnak oda takarodjanak. Melly végre passusokat kapnak és kíséret adatik nekik. 4) A' régi és újabb szedésbeli reguláris őrizet-sereg a' Cicerari, Jumilai és Helleni kerületekbe szállíttatik, míg számára más kvártélyhelyeket nem fog lánevezni Ő catholicus Felsege. A' tengeri szolgálatbeli Katona-tisztek és egyéb személyek, valamint a' hadi gazdálkodásnak mindenféle ágaihoz tartozók is, az őrizethez számláttatnak. Minden karbeli Tiszteknek, 's reguláris Közlegényeknek, kik familiájok kebelében kívánnak bizonyos időt tölteni, e' végre engedelem adatik. 5) Az őrizet-sereg, a' köteles és önnvállalkozott Militziák, mindenféle hivatalosok, 's Cartha-

gena városának mostani lakosai, meghódolásoknak következtetésében teljes kezeséggel bírnak azon political vélekedéseikre nézve, mellyekkel valának e' mai napig, ha különben magokat a' fennálló törvények szerint viselték. E' végre a' kik kívánják, hiteles párban adassanak nekik jelenvaló czikkelyek, mellyeket a' mostani őrizeten lévő francia sereg' fő tiszti-hivatala erőssítsen-meg. 6) Azon katonák és más személyek, kik a' körülállásokra nézve, bizonyos ideig Spanyol Országból idegen földre kívánnak menni, passusokat kapnak, mellyekkel az általok megnevezett helyekre mehessenek. Ezen passusok adatásának ideje 1824 Jan. 31dikéig tart. A' kik Francia Országba kívánkoznak, azoknak minden védelem megadatik azon helyen mellyet tartózkodásukul választanak. A' katonai szolgálatban lévők, valóságos rangjukhoz illő szoldot kapnak. 7) Az Atalaya, Cabezo de Morcs és Szan Julian nevezetű három erősséget, Nov. 4d. reggeli 8 órakor; a' gálya erősség, a' kikötő és Carthagena városa pedig Nov. 5d. ugyancsak reggeli 8 órakor fognak általadatni a' francia seregeknek. 8) Ha jelenvaló Capitulatiónak magyarozásában valami kétség fordulna-elő, az őrizet-sereg' javára fordíttassék. Kötöttetett és végre hajtattott a' Pozo-Estrechoi Fő Hadiszálláson Nov. 3d. 1823. Generális Báro Vincent. Oberster Báro Juchereau de St. Denis. Elfogadtam Vicomte de Bonnemains, a' Pyrenaeumi 2d. Ármada-test 6d. osztályának Fő-vezéro.

Azon hú Generalisok között, kik magokat a' Felszigeten megkülönbözteték, haládatossággal emlegeti Francia és Spanyol Ország Gen. Lieut. Bonnemainst, ki minekutána a' mult háborúban nevezetes szolgálatokat tett volna, ezen táborozás' ideje alatt új dicsőséget vont magára azzal, hogy Alciránál, Lorcanál,

Guada-Hortunánál, Campillónál, Alme-riánál megverte az ellenséget, 's Jaenél a' Riego seregeit szélytoszlatta. Illy győzedelmesen végzé a' táborozást a' 2d. Armada-test, melly, kivévén a' 13d. Regimentet, melly Carthagenában őrizetül marad, csakhamar vissza fog térni Francia Országba.

Gen. Bonnemains következendő Proclamatiót bocsátott közre, midőn seregeink Carthagenába bémentek: „Carthagenai Lakosok! A' szövetséges seregek békésen ezen városba, hogy azt VII Ferdinánd Király Ő Felsége' nevében elfoglalják. Legyetek teljes bizodalommal Fejedelmeteknek atyai gondoskodásai iránt. A' békességes lakosok mindenkor védelmeztetni fognak; de a' kik a' közcsendességet megzavarni bátorzkodnak, azok a' törvénynek minden keménységével fognak büntettetni.“ A' Carthagenai Fő Hadiszálláson, Nov. 5d. 1825. Vi-comte de Bonnemains, Gen. Lieut.

Nov. 29d. következendő tudósításozat közöl az Etoile Madritból Nov. 22-dikéről: A' melly napon a' Castiliai Tanács kézesökölésre bocsátatott a' Királynál, a' nevezett Tanács' Elölülője ezen beszédet tartá Ő Felségéhez: „Felséges Uram! Vallyon lehet e rcánk nézve győnyörűségesebb szempillantás, mint az, mellyben azon béhókat, mellyekbe Felségedet az istentelenség és pártoskodás kerítették, Francia Ország bölcs Monarchája seregeinek vitézsége és hadviselő ügyessége szélytördelék! Felségednek Madriti hú Jobbágyai közé jövele most még fényesebb vala, mint mikor az Europa ügy nevezett Kormányzójának megbuktatása után Felséged nekünk újra megadattatott. A' Castiliai Tanács, fő foglalatosságánál fogva leginkább érzi, melly megbecsülhetetlen kincs legyen a' Monarchiára nézve egy olly Fejedelemnek jelenléte, ki annak csendességére és

boldogságára tiszta és állhatatos buzgósággal ügyel.“

Az előtt való este hogy a' Király Madritba békjött, a' Policzaj-Director mind elfogató az eddig volt városi tanács' tagjait, kik között volt Marquis Szanta-Cruz is. De a' Király megparancsolá, hogy utóbbi tüstént szabadon bocsátassék.

A' Hadi-Miniszter következendő királyi Decrétumot tétetett közönségesse: A' Király a' mi Urunk ezen Decrétumot méltóztatott hozzám bocsátani: „Mint-hogy Don Francisco Xavier de Elióra Valencíai Fő-Kapitányomra nézve, az ő jeles szolgálatjaival való meglegegedésemnek jeleit akarom adni 's egyszersmind bébizonyítani mennyire meghatotta szívemet az ő szerencsétlen sorsa, mellyet személyem iránt való hűségéért vont magára, meghatároztam a' mi következik: 1) Elfogadom és megerősitem az időközbeli Juntának és Regenségnek a' nevezett Generálisra nézve f. eszt. Május 12d. és Júl. 7d. hozott rendeléseit. 2) A' nevezett Generálisnak legidősb fija Marquis de la Lealtad (hűség) titlust fog viselni; 's mind ez mind maratókai mentek lesznek azon terhektől és adóktól mellyekkel ez idő szerint a' Castiliai titulusok tartoznak, 's mind azoktól mellyek jövendőben ezen titulusokra nézve béhozattathatnának. 3) A' boldogult Gen. Eliónak egész fizetése, mellyet mostan az ő hitvese Donna Lorenza de Leizaro von, ennek halála után Don Bernardo, Dona Maria de las Dolores, Dona Maria de la Conception, és Gona Jesus nevezetű gyermekeire száljon, kik között az egész fizetés minden nembeli különbség nélkül egyenlő részekre osztassék, mellyet ők egész életük' folytán húzzának, 's kihalván valamellyik, annak része az élők között ismét egyenlő részekre menjen. 4) Akarom végre hogy ezen Nemzetség, fa-

miliai czimerének közepette egy királyi koronát viseljen, melly alatt F. L. H. betűk, mint ezen szavaknak: Fidelidad, Lealtad, Honor (hűség, törvényesség, becsület) kezdő betűji láttassanak.“ — Aláírta a' Király, tulajdon kezével. A' Patotában Nov. 20d. 1823.

A' spanyol Király Marquis Lazánt megerősíté a' Navarrai Vice-Királyságban, melly tisztségre ötöt a' Regenség nevezé - ki.

Ő Felsége Gen. Major Nazario de Eguiának megkülönböztetett szolgálatait 's bebizonyított hívségét megjutalmaztatni kívánván, ötöt Tuy tartományának Commendánsává nevezte - ki.

Némelly katonák a' Constitutio nevet viselő Batalionból, melly a' Ballesteros Ármadához tartozott, Medina del Campoban Nov. 19d. rendtelenséget követvén - el, a' rozskarók ezen alkalmatosságot arra használák, hogy az egész Ármadabeli seregeket nyilvánvaló paratoskodással vadolák. De a' dolog koránt sem e' szerint volt, mert magok a' Ballesteros Ármadabajabeli Tisztek állították helyre a' rendet, 's büntették meg a' lázszasztókat. Különbö - pedig ezen kis Ármada - tetest derék seregek tartják közel szemmel, 's az efféle merészségért jóformán meg tudnák fenyíteni.

Az Infantadói Herczeg a' Castiliai Tanács Elölülőjévé neveztetett.

Az Inquisitios törvénysekk nem fog újra felállítani. A' Püspökökre bízott, hogy a' Vallás' tisztségára ügyeljenek. — Marquis Almenara egyenlő akarattal a' St. Carlosi Bank' Igazgatójává neveztetett, 's - hihető - hogy utóbb Financz - Miniszterré - leszen.

Az Angoulemi kir. Herczeg következő napi - parancsolatot bocsátott az Ármadához Oyarzunból, Spanyol Országban halásának utolsó helyéről: „Szerencsésen bévégeztetvén a' táborozás a' spa-

nyol Királynak megszabadíttatása és az által hogy Spanyol Országnak erősségei bévétettek vagy meghódítottak; búcsuzóul tudtára adom a' Pyrenaeumi Ármadának, hogy minden alkalmatosságokkal bebizonyított buzgóságával 's Királyához vonszó hűségével, valamint azon tökéletes fenyítéssel is, mellyet mindenkor tartott a' nevezett Ármada, teljesem meg vagyok elégedve. Szerencsésnek tartom magamat, hogy a' Király olly Ármadának tevé Fő - vezéréve, melly Francia Országnak becsületet szerzett.“ Az Oyarzuni Fő Hadiszálláson Nov. 21d. 1823. Lajos Antal.

Portugallia.

A' Nov. 8diken költ Lisbonai Ujság - levelek mind azon vendégségnek leírásával telnek - el, mellyet anglus Vice - Admirális Neale, a' the Revenge nevezetű Linea - hajón a' kir. Familiának adott. Az Admirális elsőben a' portugalliai, azután a' spanyol Király' egességekért köszöntö - el poharát. Az egész diplomati - cai kar jelen volt ezen inneplésen.

Portugallianak éjszaki részében némelly kerületek igen sok hárt vallottak a' f. eszt. Febr. hónapban volt vízáradások miatt; mások pedig a' constitutiós Guerilláktól szenvedtek tetemesen, lík a' Cortesi - gyűlés' parancsolatjára pusztították a' Király mellett lévő falukat. Ezekre nézve a' Király azt parancsolta, hogy minden ezen Jobbágyainak káraik a' maga tulajdon erszényéből téríttessenek - meg.

Orosz Birodalom.

Orosz Császár Ő Felsége Nov. 15d. kívánt jó egészségben érkezett - meg Zarskoje Selóba, hol a' Császárné, felséges férjének távollétében mulatott. Orosz csá-

szári Státus-Miniszter Gróf Nesselrode, az előtt való nap jött-meg Petersburgba.

Nov. 4d. a' Kazani Boldog-aszszony' fő templomában Petersburgban pompás Te Deum énekeltetett a' spanyol Királynak szerencsés megszabadíttatásáért.

Nagy Britannia és Irlandia,

A' Nov. 24dikén költ Courier szerint a' hajó-kikészítők' társasága azon kérdést tevő a' Ministeriumnak, igaz e hogy Francia Ország Expeditiót akar küldeni Nyugat-Indiára, hogy azzal Spanyol Országot, Colóniáinak visszafoglalásában segítené. A' Ministerium azt felelte, hogy eddigelé leglössőbb fundamentoma sincsen hasonló szándék hívésenek, és hogy a' hajó kikészítők egész hátersággal folytathatják küldéseiket Spanyol Amerikába.

Meghazudtolja továbbá a' Courier azon hírt, hogy a' szárazai Armada 10,000 emberrel szaporíttatnék; 's azt mondja, hogy csupán némely Nyugat-Indiai őrizet-seregek' hijjának bétöltése végett szedetnének néhány katonák.

Ellene mond végre a' nevezett Ujság a' Morning-Chronicle abbéli állításának, hogy Spanyol Országot az anglus Jobbágyok tudvalévő kárának megterítésére erősen szorítanák, 's ha a' dolog másként nem menne, hathatósabb eszközökkel is hozzá fognak látni. „Lehetetlen“ mond a' Courier „barátságosabban bánni az említett tárgyban, mint a' hogy Igazgatásunk bánik.“

Mina, Nov. 22d. egy francia hadi hajón érkezett-meg Plymouthba. Néhány nappal azelőtt jött-meg ugyan oda Oberster Light, ki, a' mint tudjuk Coruna' ostrománál terhes sebet kapott.

Az ismeretes Arguelles 's a' volt spanyol Cortesi-gyűlésnek más négy tagjai Londonba megérkezének.

Francia Ország.

Az Angoulemi kir. Hercege a' mint hallik Nov. 25d. Mont de Marsanban (a' Landes Departementben) fog meghálni, 's Nov. 26d. Bordeauxba jön, és más nap ottan mulat. Úgy hiszik hogy felséges hitvese Chartrosig elébe fog menni.

A' Carignani kir. Hercege Gróf Barge álnév alatt érkezett-meg Bayonnébe Nov. 21d. 's még az nap Bordeauxba ment, hogy ottan az Angoulemi királyi Herceget bévárná. Ki is Nov. 23d. dél-éltti 11 órakor áltjövén a' Bidaszsoán, délutáni 3 órakor Bayonnébe szerencsésen megérkezett, 's a' mint híre van Dec. 2d. fogja tartani béméletét Párizsban 15,000 embert vezelvén bé oda a' P'Etoilei sorompón és az úgynevezett elyziumi mezőkön keresztül. Ezen seregek a' Tuillériák kertjein mennek-keresztül 's úgy léptetnek-el a' Király előtt, ki a' menetelt a' palota folyosójáról fogja szemlélni.

Prusszia.

Erzsébet Bavária kir. Hercege Kisaszszony, a' Prussziai kir. Korona-hercegné Nov. 28d. tartá fényes béméletét Berlinben. Melly örvendetes történetről következő hivatalos cikklelyt közöl a' Státus Ujsága: „Nov. 28dika, melly napon Erzsébet Bavariai kir. Hercege Kisaszszony, Procuratio által eljegyztetett Prussziai Korona-hercegné, ezen Residentiában fényes béméletét tartá, Berlin városának lakosaira nézve a' legnagyobb örömnép való, és arra való új alkalmatosság, hogy Király Ő Felsége' személyéhez 's az egész királyi Házhoz több ízben megmutatott tisztelettel teljes ragaszkodásokat, ezennel ismét bémegbizonyíthassák.“

Német Ország.

Sachsen-Meiningenben az a' rendelés hozatott, hogy ezentúl egy Tisztviselő és Státus-szolgája sem húzza maga részére az úgynevezett Sportulákat vagy mellékes-jövedelmeket, hanem minden törvénykezésbeli tartozások a' Status Casáába mennek, 's helyettek állandó fizetés rendeltetik azon Tisztviselőknék, kik ekkoráig az effélekben részesültek.

B é c s.

Ő Cs. Kir. Apost. Felsége Báro Schönstein Ferencz Urat, nyugodalomban élő kir. Magyar Udvari Kamará Tanácsost, 's Sz. István Rendének Vitézét, megkülönböztetett érdemeire nézve Magyar Országí Bároi méltóságra méltóztatott emelni mind két nemen lévő maradékaival, 's az ezzel járó taksákat kegyelmesen elengedni.

Ő Cs. K. Tanácsos és Udvari Tolmács Hammer József Urat a' Tudományok' orosz császári Akademiája, a' Párizsi Ázsiai Társaság, 's a' Tudományok' kir. Akademiája Caenben, Tagokul választák, 's ő Cs. K. Felsége kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy Hammer Úr az illető Diplomákat elfogadhassa.

Magyar Ország.

Dec. 3d. így szóllanak a' Hazai Tudósítások: „Nov. 29d. Pesten a' fő Plebánia' Templomában a' Pesti és Budai Muzsikusok és Muzsika-kedvelők Szűz sz. Cziczelle napját nagy énekes Misével ülték, mellyet Nagytiszt. Faichtinger Domokos Plebánus Úr fényes enyházi szolgálattal tartott. Ezen inneplésben különös volt az, hogy a' Karban, Rómia módon, csupa Énekesek voltak; és semmi muzsika-eszköz az orgonán kívül nem hallatszott. Az énekes Misét Spchr Lajos

szerzette, és a' két városbeli mintegy 60 Énekesek igen jelesen vitték-végbe nagy-számú minden rendbeli halgatók' jelenlétében.“

M e g t i s z t e l t e t é s.

A' Prusssziai Kertmívelés' Egyesülete, mellyet a' Buskus Király Ő Felsege 1822 Július 4d. költ Kabinetbeli rendelese által nem csak helybe hagyott, hanem kedvező Privilegiumokkal is megkülönböztetett, magyar Hazánkíját, Mélt. Nagy-Ajtai Cserey Farkas Ármadabeli Major és Cs. K. Kamarás Urat becsületbeli Tágjanak vette fel, 's a' felséges Ausztriai Császár és Királyunk ennek elfogadását a' most tisztelt Major Úrnak kegyelmesen megengedte. A' Prusssziai Kertmívelés' Egyesülete, Diplomáját e' kevetkező tartalmú német levél mellett küldötte meg:

„Azzal a' hiedelemmel lévén, hogy Méltóságod a' közhasznú tárgyak' elősegítésében megmutatott ismeretes készséget, Intézetünknek ezen idezárt pontjaira is ki fogja terjeszteni, az Elölülőség Méltóságodat Becsületbeli Tagnak ajánlotta.“

„Egész örömmel fogadást ezen ajánlást Egyesületünk. Szerencséjének tartja tehát ennél fogva az alább megnevezendő Igazgató a' Méltóságod felvételéről szólló Diplomát minden tisztelettel megküldeni. Berlin, Aug. 21d. 1823.“

Ludolf.

Major és Kamarás Cserey Farkas Úr egyebiránt is Assessora a' Jénai Mineralogusok Egyesületének, Tagok a' Berlini Természetvizsgálása Barátainak, valamint a' Lipsziai Gazdasági és Hanauban a' Wetterani 's a' Regensburgi Fűvész Társaságoknak.

Mikre fordítják figyelmeket a 'Világ' Fejedelmei és a Kormányzások béke-
kesség' idején, mikre miöön egymással hadba keverednek, mind ezeknek tudása
nélkül a pallérozott ember teljességgel el nem lehet. Honnan juthatni pedig leg-
hamarább mind ezeknek ismeretekre, mint a' közönséges Ujság-levelekből? mel-
lyek a' mindennapi esetekkel együtt járván, a' történetek sebes közlésének, az
azokról való ítéletnek, minden új intézeteknek, kinézéseknek és célzásoknak, 's
általában mindennemű tudósításoknak, mellyeknek a' polgári életre nézve hattha-
tós befolyások vagyón, egyedül való eszközei. Sokkal ismeretesebbek és szembe-
tünőbbek azonban a' közönséges Ujság-leveleknek nagy hasznai, mintsem mi
azokról hosszasán értekezni itten szükségesnek tartanánk. Elég legyen azért ré-
szünkről azt említeni, hogy mi, hazai nyelven, — e' pedig a' fő az igaz pallérozó-
dású Nemzetnél —, a' köz tudományra szükséges dolgokat, valamint eddig, úgy
czentül is minden lehető válogatással és gyorsasággal fogjuk közölni Magyar Ku-
rir című Ujságunkban, oda intézvén teljes igyekezetünket, hogy a' Nagyérdemű
Olvasó Közönségnek tetszését mind inkább inkább megérdemelhessük. A'
mi a' politicalai dolgokat illeti, mellyeknek közlésekben, helyheztetésünknel fogva
a' hazai Levelek bennünket meg nem előzhetnek, azokra nézve azt a' módot
követjük továbbá is, mellyet tartottunk éddig, hogy t. i. az nap írjuk-meg a'
mellyen vesszük.

Hogy pedig tisztelt Olvasójinlank tetszéseket annál is inkább megnyer-
hessük, a' jövő 1824 Januáriusán kezdve, a' politicalai és hazai dolgokon kívül,
minden egész árkus mellett egy-egy 8-czadrét fél árkus Oktató és mulatta-
tó Toldalékot fogunk adni. Ennek tárgyai lesznek: 1) a' magyar nyelvet il-
lető észrevételek; 2) a' világi élet' hasznaira való nevezetességek; erkölcsi okta-
tások; nevelés; 3) gazdasági fogások; találmányok; 4) házi orvosi szerkek; 5) szép
és nagy characterek' festése, különösen a' hazai Historiából; 6) geographiai, 's
természet-historiai jelességek; 7) Szép Literaturai humoristicus darabok; Anek-
doták; a' Poesis' kisebb nemeiből lelkes darabok, versek, találos-mesék; 8) je-
lesebb könyvek' ismertetése minden Fachban; — 's ha igyekezetünket elég Előfize-
tők segítik: — 9) képek, mappák, kézirat-másolatok, kóták. Toldalékunkat Ne-
gyedekre osztjuk, 's minden egy ilyen Füzettel, foglalát és boríték fog jární.

Ezen Toldalékkal azonban, Ujságunk' árát nem neveljük, 's az ezután is
és mind a' mellett, hogy itten a' nyomtatás csaknem két aanyiba kerül mini Ma-
gyar Országon, és még más terhelő környüállások mellett is, a' régin marad;
u. m: egész esztendőre 28 f.; félre 14 f. V. Cz. 'S ezen igen mérséklett árért
minden héten kétszer küldjük Postán Ujságainkat. Az végre kérésünk, hogy a' kik
tisztelt Hazánkiai közül, Politicalai 's oktató és mulattató leveleinket pártfogásokra
méltóztatják, 's ezzel hazafiúi igyekezetünkben elősegélleni kívánnak, azok iránt
jó eleve méltóztatásanak megtenni rendeléseiket, mellyeket hogy a' T. T. Posta-
Mester Urak annak idejében szokott módon velünk közölni fognak, teljes bizoda-
lemmal reményljük. Bécsben, Dec. 2d. 1823.